

UMUMİ HAYATA MÜESSİR AFETLER DOLAYISIYLA ALINACAK TEDBİRLERLE YAPILACAK YARDIMLARA DAİR KANUN

Kanun Numarası : 7269

Kabul Tarihi : 15/5/1959

Yayımlandığı R. Gazete: Tarih: 25/5/1959 Sayı: 10213

Yayımlandığı Düstur : Tertip: 3 Cilt: 40 Sayfa: 1046

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) (Değişik birinci fıkra: 27/12/1993 - 3956/1 md.) Deprem (Yer sarsıntısı), yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri afetlerde; yapıları ve kamu tesisleri genel hayata etkili olacak derecede zarar gören veya görmesi muhtemel olan yerlerde alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

Afete uğrayan meskûn yerlerin büyüklüğü o yerin tamamında veya bir kesiminde yıkılan, oturulmaz hale gelen bina sayısı, zarar gören yapı ve tesislerin genel hayata etki derecesi, mahallin ekonomik ve sosyal özellikleri, zararın kamu oyundaki tepkisi, normal hayat düzenindeki aksamalar ve benzeri hususlar göz önünde tutulmak suretiyle afetlerin genel hayata etkililiğine ilişkin temel kurallar, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarının mütalaaları da alınarak İmar ve İskan Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Yukarda yazılı afetlerin meydana gelmesinde veya muhtemel olması halinde zararın o yerin genel hayatına etkili olup olmadığına, yönetmelik esasları gereğince, İmar ve İskan Bakanlığı tarafından karar verilir.

Şu kadar ki, afetin meydana gelmesi hâlinde bu kanun gereğince alınması lazım gelen acil tedbirlerin ittihazına afetin meydana geldiği bölgenin valisi yetkilidir. *(Bu bölümün uygulanmasında ek 5 inci maddeye bakınız.)*

Madde 2 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) Su baskınına uğramış veya uğrayabilir bölgeler, İmar ve İskan Bakanlığının teklifi üzerine Devlet Su İşlerinin bağlı bulunduğu Bakanlıkça; yer sarsıntısı, yer kayması, kaya düşmesi ve çığ gibi afetlere uğramış veya uğrayabilir bölgeler ise, İmar ve İskan Bakanlığınca tespit ve bunlardan şehir ve kasabalarda meydana gelen ve gelebileceklerin sınırları imar planına, imar planı bulunmayan kasaba ve köylerde de belli edildikçe harita veya krokilere işlenmek suretiyle, afete maruz bölge olarak İmar ve İskan Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır ve bu suretle tespit olunan sınırlar, İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine ilgili valiliklerce mahallinde ilan olunur.

Mahalli şart ve özellikler dolayısıyla yangın afetine uğraması muhtemel olan sahalar, şehir ve kasabalarda belediye meclisleri, köylerde ihtiyar heyetleri tarafından tespit ve kaymakamların mütalaası alındıktan sonra valilerin tasvibi üzerine ilgili bölgelerde ilan olunur.

Madde 3 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) İkinci maddeye göre ilan edilen afet bölgelerinde yeniden yapılacak, değiştirilecek, büyütülecek veya esaslı tamir görecektir resmi ve özel bütün

yapıların tabi olacağı teknik şartlar, Bayındırlık Bakanlığının mütalaası da alınarak İmar ve İskan Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle tespit olunur.

Belediye hudutları ve varsa mücavir sahalar dahilinde ilgili belediyeler, bunun dışında kalan yerlerde vali ve kaymakamlar bu yönetmelik esaslarının uygulanmasını sağlamakla yükümlüdürler.

Yönetmelik esaslarına aykırı olan yapılar hakkında; yukarıda belirtilen merciler tarafından sahiplerine tebligat yapılarak, en çok 3 aylık süre içinde hatanın ve tehlikeli durumun giderilmesi bildirilir.

Verilen süre içinde sahiplerince ıslah edilmeyen bina veya bina kısımları belediye hudutları ve mücavir saha dahilinde belediye encümenlerince diğer yerlerde ise il veya ilçe idare kurullarınca, yıkma parası yıkıntı malzemesinden karşılanmak, yetmemesi halinde kalan kısmı afetler fonundan tamamlanmak üzere yıktırılır.

İmar ve İskan Bakanlığı bu konuda gerekli kontrol ve denetime yetkilidir.

Yer kayması, kaya düşmesi, çığ gibi afetlere uğrayabilecek meskûn yerlerde alınacak önleyici tedbirler İmar ve İskan Bakanlığınca, su baskınına uğrayabilecek yerlerde ise, Devlet Su İşlerinin bağlı bulunduğu bakanlıkça alınır. Bu işlere ilişkin ödenek, tedbirleri almakla görevli bakanlıkça karşılanır.

Madde 4 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) İçişleri, İmar ve İskan, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Tarım Bakanlıklarınca acil yardım teşkilatı ve programları hakkında genel esasları kapsayan bir yönetmelik yapılır.

Bu yönetmelik esasları dairesinde afetin meydana gelmesinden sonra yapılacak kurtarma, yaralıları tedavi, barındırma, ölüleri gömme, yangınları söndürme, yıkıntıları temizleme ve felaketzedeleri iâşe gibi hususlarda uygulanmak üzere görev ve görevlileri tayin, toplanma yerlerini tespit eden bir program valiliklerce düzenlenir ve gereken vasıtalar hazırlanarak muhafaza olunur.

Bu programların uygulanması, valiliklerce kurulacak kurtarma ve yardım komitelerince sağlanır.

Ancak 7126 sayılı Sivil Müdafaa Kanununa göre teşkilat kurulan yerlerde acil kurtarma ve yardım işleri, yukarıda belirtilen komite ile sözü geçen sivil savunma teşkilatı tarafından müştereken yürütülür.

İlçe, bucak ve köylerde tahsilatlı çalışma muhtıraları ve uygulama programları tasdikli il muhtıra ve programlarındaki esaslar dairesinde ilçelerde kaymakamlar, bucak ve köylerde bucak müdürleri tarafından düzenlenir; il kurtarma ve yardım komitesinin incelemesinden sonra valilerin onayı ile kesinleşir.

Madde 5 - Birinci maddede yazılı afetlerden vatandaş hayatının ve milli servetin korunması maksadıyla lüzumlu tedbirleri araştırmak, ilgili vekalet ve müesseselerle iş birliği yaparak öğretim ve yayımlarda bulunmak, afetlerin neticelerini tahlil ederek umumun faydalanmasına sunmak üzere İmar ve İskan Vekaletine bağlı ve hükmi şahsiyeti haiz enstitü veya kurumlar kurulabilir.

Mülkiye amirlerine verilen olağanüstü yetkiler:

Madde 6 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) Afetlerin meydana gelmesinden sonra vali ve kaymakamlar (Askerler ve hakim sınıfından bulunanlar hariç olmak üzere) 18 - 65 yaş arasındaki bütün erkekler görev vermeye, bedeli, ücreti veya kirası sonradan ödenmek üzere canlı, cansız, resmi ve özel her türlü taşıt araçlarına ve gerekli makina, alet ve edevatına el koymaya ve hiçbir kayda ve merasime tabi olmaksızın tedavi, kurtarma, yedirme, giydirme ve barındırma gibi işlerle bu gibi işlerin gerektirdiği acil satın almaları ve kiralamayı yapmaya, Devlete, mahalli idarelere, evkafa, İktisadi Devlet Teşekkülleri ile bunlara bağlı kurumlara ilişkin her türlü taşınmaz malları; yetmemesi halinde de diğer tüzel kişiler ile gerçek kişilere ait bina ve müştemilatı ile bahçe ve arsa gibi araziye geçici olarak işgale yetkilidir.

Bu yetkinin kullanma süresi, afetin sona ermesinden itibaren 15 gündür. Bu süre, gerektiğinde İmar ve İskan Bakanlığınca uzatılabilir.

Yedirme, giydirme, barındırma, onarım için afetzedelere nakdi ödemede bulunulması önleme için harcama yapılması İmar ve İskan Bakanlığının muvafakatine bağlıdır.

Bu madde gereğince yapılacak harcamalar ve ödemeler borçlandırmaya tabi tutulmaz.

Kendilerinden yardım istenilen afet bölgesi civarındaki vali ve kaymakamlar yukarıdaki fıkralarda yazılı yetkilerini kullanarak bütün imkan ve vasıtalarla yardıma mecburdurlar. (Bak 23/9/1999 576 KHK)

Mükellefiyetler:

Madde 7 - Afet bölgelerinde veya civarında bulunan ordu, jandarma, kıta birlik ve müessese kumandanları, hazarda, kendilerinden vali veya kaymakamlar tarafından istenilecek yardımları üstlerinden emir beklemeksizin yapmaya mecburdurlar.

Madde 8 - Rasat istasyonları vuku muhtemel afetleri bu bölgelerin en büyük mülkiye amirine derhal bildirmeye mecburdurlar.

Ellerinde muhabere vasıtaları, haber ulaştırma imkanları bulunan mülki ve askeri bütün resmi makam ve müesseseler afetlerin vuku haberini mahallin en büyük mülkiye amirine derhal bildirmekle mükelleftir.

Afetlerin vukuunu ihbar veya yardım talepleri için yapılacak telgraf, telefon, telsiz muhaberelelerini, telgraf ve telefon merkezleri, demiryolu istasyonları, askeri muhabere teşkilleri her işe tercihen parasız kabule ve muhataplarına ulaştırmaya mecburdurlar.

İcabında radyo istasyonlarından da parasız istifade edilir.

Madde 9 - Bu kanunda yazılı afetlerin vukuunda ilk yardımları mahallerine yetiştirmek maksadıyla bu bölgelere mülkiye amirleri ve alakalı makam ve müesseseler tarafından gönderilecek kurtarma ve yardım ekipleri, her türlü malzeme, makina, alet, yiyecek, giyecek ve barınma eşya ve maddeleri, umumî, hususi ve mülhak bütçeli idarelerle bunlara bağlı müesseseler ve İktisadi Devlet Teşekküllerinin, vilayetlere, belediye ve köylere ait olan ve bunlara bağlı bulunan müesseselerin elinde bulunan her türlü kara, deniz, ve hava nakil vasıtaları ile, bedeli sonradan ödenmek üzere, sevk edilir. İhtiyaç hissedilen mahallerde bu

mecburiyet ve mükellefiyetler hakiki şahıslarla her türlü şirket ve müesseselere de teşmil edilebilir.

Madde 10 – (30/9/1999 – 578 KHK) Gerek yukarda yazılı afetlerin vukuunda, gerek her türlü kurtarma, barındırma, yardım, söndürme, sevk ve tevzi işlerinde çalışanlardan yaralanan veya sakatlanan yahut hastalananlar en yakın hastaneye veya tedavi yerlerine sevk edilirler. Mülki ve askeri hastane ve tedavi yerleriyle umumi, mülhak, hususi bütçeli idarelere, belediye, hakiki ve hükmi şahıslara ait bütün hastane ve tedavi yerleri bunları hemen kabul ve tedavi etmeye mecburdurlar.

Resmi hastane ve tedavi evlerinde bulunanlara parasız bakılır. Resmi hastaneye tedavi evlerinde yer olmaması veya tedavi imkanı bulunmaması gibi sebeplerle zaruri olarak hususi hastanelerde yapılan tedavi ücretleri sonradan bu kanun mucibince ödenir.

Bunlardan yatarak tedavi ve müdahale görenlerle ilgili tedavi giderleri, varsa ilgili sağlık yardımlarını karşılamakla yükümlü sosyal güvenlik kuruluşlarınca veya mensubu olduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca; sosyal güvenlik kanunları kapsamında olmadığı tespit edilenlerden; yeşil kartlıların yataklı tedavi giderleri 18/6/1992 tarihli ve 3816 sayılı Kanun çerçevesinde, adı geçen bu Kanun kapsamı dışında kalan tedavi giderleri ile yeşil kartı olmayanların tedavi giderleri de Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan karşılanır.

Resmi hastane ve tedavi yerleri dışındakilere ödenecek tedavi giderleri, kamu kurum ve kuruluşlarınca resmi hastanelere ödenecek tedavi giderleri miktarını aşamaz.

Madde 11 - Birinci maddede yazılı afetlerin vukuunda ilk kurtarma işlerinde en çok üç güne kadar çalıştırılacaklara bedeni hizmetlerinden dolayı ücret verilmez. Çalıştıkları müddetçe parasız ekmek ve katık verilir. Bunların beraberlerinde getirdikleri veya emir üzerine verdikleri alet ve edevat, malzeme ve vasıtalarından tamire muhtaç hale gelenler bedeli sonradan ödenmek üzere tamir ettirilir.

Ziyaa uğrayanlarla tamiri imkansız olanların bedeli rayiç üzerinden bilahare müstahaklarına ödenir.

Tazminat, ikramiye ve avans:

Madde 12 - a) Bu kanun mucibince kendilerine vazife verilmiş olanlardan memur bulunmayanların vazifelerinin ifası sırasında vuku bulan kazalarda ölenlerin mirasçılarına veya malûl kalanlara ödenecek tazminat,

b) Afetler dolayısıyla memur olan ve olmayanlardan fevkalade yararlık gösterenlere verilebilecek ikramiyeler,

c) Afete maruz kalan bölgelerde Umumi Muvazeneden, mülhak bütçeli idarelerden, hususi idare ve belediyelerden, 2847 ve 3659 sayılı kanuna tabi müesseselerden maaş ve ücret alan memur ve müstahdemlerle emekli, dul ve yetimlerden yardıma muhtaç olacak derecede malın veya beden en ehemmiyetli zarara uğrayanlara üç aylık istihkaklarını geçmemek üzere verilebilecek avansla bu avansların ne suretle istirdat edileceği ve vefat edenlere ait avansların kısmen veya tamamen geri alınıp alınamayacağı ve diğer hususlar hakkında İmar ve İskan

Vekaletince hazırlanacak esaslar, İcra Vekilleri Heyetince tasvip edildikten sonra tatbik olunur.

Afet bölgelerinde yapılacak teknik işler:

Madde 13 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) (1.09.1999-574 KHK)

1. Yapılacak işlemlere esas olmak üzere İmar ve İskan Bakanlığınca kurulacak fen kurulları tarafından, afetin meydana geldiği arazinin durumu ile bütün yapılar ve kamu tesisleri incelenerek, hasar tespit raporu düzenlenir.

Gereken hallerde, yapılarda meydana gelen hasarı tespit etmek üzere Bayındırlık ve İskan Bakanlığının isteği üzerine diğer bakanlık, kurum ve kuruluşlar, mahalli idareler, üniversiteler ve meslek odaları, konusunda deneyimli yeteri kadar inşaat mühendisi ve/veya mimarı hasar tespiti çalışmalarında derhal görevlendirmekle yükümlüdürler.

Arazinin tehlikeli durumu ve binaların gördüğü hasar bakımından yıktırılması ve boşaltılması gerekenler hakkında, o il ve ilçenin en büyük mülkiye amirine ayrı bir rapor verilir. Bu makamlarca böyle binalar derhal boşalttırılır. Yıkılması gerekenler için en çok 3 gün süre verilerek tehlikenin giderilmesi sahiplerine bildirilir. Mahallinde sahibi bulunmadığı takdirde durum, mahalli vasıtalarla ilan edilmek suretiyle, bildiri yapılmış sayılır.

Mal sahibi veya vekili, bu bildiriye karşı 3 gün içinde yetkili idare kurullarına itiraz edebilir. İdare kurulları bu itirazı en geç 3 gün içinde inceler ve karara bağlar.

Süresinde itiraz olunmayan, yahut itiraz olunup da idare kurullarınca yıkılması onaylanan binaları mal sahibi yıkmadığı takdirde bu binalara el konularak yıkma parası yıkımdan elde edilecek malzeme bedelinden ödenmek üzere, mahallin en büyük mülkiye amirinin emri ile yıktırılır.

2. Hasar görmüş, fakat ıslahı mümkün olan binaların fen kurullarının göstereceği şartlara göre tamiri yapıncaya kadar içine girilmesine ve oturulmasına izin verilemez. Bu binalar 1 yıl içinde tamir ettirilmediği ve itiraz da olmadığı takdirde yukarıdaki esaslar dahilinde yıktırılır.

İtiraz halinde, bu itiraz yukarıdaki mahalli idare kurullarınca 5 gün içinde incelenir ve karara bağlanır. İtiraz sebepleri yerinde görüldüğü takdirde süre 6 ay daha uzatılır.

3. Resmi daire ve müesseselere ait binalardan bu madde gereğince yıktırılması gerekenler yıkma masrafları ilgili daire ve müesseselerce sonradan karşılanmak şartıyla fon hesabından ödenerek yıktırılır.

ç) Yer kayması, kaya düşmesi gibi afetlerde, tehlikenin devamı veya tekrarı ihtimali üzerine boşaltılan binaların tehlikeye karşı kesin tedbir alınıncaya kadar işgaline veya hasara uğrayanların tamirine müsaade edilmez. Tedbir alınamayacağına karar verildiği takdirde tehlikeli mahal içindeki binalar, yukarıdaki esaslar dahilinde yıktırılır. İmar ve İskan Bakanlığınca afete karşı arazide gerekli tedbirlerin alınması, tehlikeye maruz yapıların yıkılması ve topluluğun başka yere taşınmasından daha ekonomik görülürse, bu tedbirlerin alınması için lüzumlu ödenek 33 üncü maddede yazılı fondan ödenir. Tehlikenin giderilmesiyle ilgili tedbirler için yapılan harcamalar borçlanmaya tabi tutulmaz.

4. Afete uğrayanların veya uğraması muhtemel olanların buldukları yerlerde veya başka yerlerde geçici olarak barınmalarını sağlamak üzere, baraka ve konutlar inşa edilebilir, ettirilebilir, kiralanabilir veya satın alınabilir.

Bu tedbirlerin, kısa zamanda yerine getirilmesinin mümkün olamayacağı hallerde, geçici iskan tedbirlerini kendileri almak isteyenlere nakdi yardım da yapılabilir.

Geçici barındırma işleri için gerekli ödenek ile afetzedelere nakden yapılacak yardımların miktarı ve barınaklarda oturulacak süre İmar ve İskan Bakanlığınca tespit olunur.

Bu bent gereğince yapılacak harcamalar ve ödemeler borçlandırmaya tabi tutulmaz.

Madde 14 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) İkinci madde gereğince tespit ve ilan olunan afet bölgelerine dahil şehir, kasaba ve köylerde bina ve mesken yapımı, fen kurullarınca tehlikeli görülen ve sınırları krokilerle tespit olunan yerler, İmar ve İskan Bakanlığınca yapı ve ikamet için yasaklanmış afet bölgeleri sayılır ve durum, belediyesi olan yerlerde belediyesince, köylerde ise ihtiyar meclislerince hemen ilan edilir.

Belediyesi olan yerlerde belediyeler, olmayan yerlerde ihtiyar meclisleri bu yasaklanmış afet bölgesi hükmünü uygulamakla görevlidir.

Hilafına hareket edildiği takdirde, mevcut ve yapılmakta olan binalar, yıkma parası yıkıntı malzemesinden karşılanmak, yetmemesi halinde kalan kısmı afetler fonundan tamamlanmak üzere vali ve kaymakamların emri ile yıktırılır.

Yasaklanmış afet bölgesi sınırları, alınacak tedbirlerle tehlikenin önlenmesi oranında daraltılır veya tamamen kaldırılır. Bu husus da aynı şekilde duyurulur.

Madde 15 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 dm.) Afet dolayısıyla hasara uğramış şehir ve kasabaların imar planı mevcut olup da İmar ve İskan Bakanlığınca değiştirilmesi gerekli görülmediği takdirde, inşaata mevzuat dairesinde hemen izin verilir.

Mevcut imar planının kısmen değiştirilmesi gerekli görülen şehir ve kasabalarda, bu değişiklik planları, İmar ve İskan Bakanlığınca 5 ay zarfında yaptırılır.

İmar veya istikamet planı olmayan veya olup da tamamen değiştirilmesi gereken yerlerde halihazır harita ve imar veya istikamet planı İmar ve İskan Bakanlığınca öncelikle yapılır veya yaptırılır.

Bu planlar yapıncaya kadar gelecekteki planlara göre esaslı inşaat yaptırılmasına İmar ve İskan Bakanlığınca izin verilebilir.

Yukarıda yazılı hallerde veya yerinin değiştirilmesi gereken şehir ve kasabalarda ilgililerin afetten masun yerlerde gösterilecek arsalar üzerinde, ilk barınma tedbiri olarak geçici baraka inşasına izin verilebilir. Bu türlü geçici inşaatın, imar planı olan yerlerde, afetin vukuundan; imar planı olmayan veya değiştirilen veya yerleri değiştirilecek olan şehir ve kasabalarda, yeni planların onanmasından itibaren bir yıl içinde sahipleri tarafından yıkılması mecburidir. Aksi halde masrafları yıkıntı bedelinden ödenmek üzere mahallin en büyük mülkiye amirinin emri ile belediyelerce yıktırılır. Bu bir yıllık süre zaruret halinde ilgili valiliğin teklifi üzerine İmar ve İskan Bakanlığınca gerektiği kadar uzatılabilir.

Afet Bölgelerindeki bir topluluğun kaldırılarak başka yerlere taşınması:

Madde 16 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) Genel hayata etkili afetlerden önce veya sonra kesin lüzum üzerine meskûn bir topluluğun bir kısmının veya tamamının kaldırılarak başka mahallere toplu olarak veyahut dağıtılarak yerleştirilmesi İçişleri, Maliye, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım, Tarım, Milli Eğitim, Sanayi, İmar ve İskan ve köylerde Köy İşlerine bakan Bakanlıklar mütehasıs temsilcilerinden kurulacak bir komite incelendikten sonra Bakanlar Kurulu Kararı ile İmar ve İskan Bakanlığı tarafından yaptırılır. (*Bu hükmün uygulanmasında ek 7 nci maddeye bakınız.*)

Ancak bu toplu nakiller aynı belediye ve köy sınırları içinde ise Bakanlar Kurulu kararına lüzum kalmaksızın İçişleri ve İmar ve İskan Bakanlıklarınca müştereken yapılır.

Taşınma yeri afet bölgesinin bulunduğu il sınırları dışında tespit edildiği takdirde, afetzedelerin taşınması ile ilgili giderler İmar ve İskan Bakanlığınca afetler fonundan karşılanır.

Kıymet takdiri, parselleme ve dağıtma:

Madde 17 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) Afet gören yerlerde hasara uğrayan kısımlar içinde bulunan taşınmaz mallarla, yine aynı yerde, üzerine bina yaptırılmak üzere İmar ve İskan Bakanlığınca tespit edilen taşınmaz malların kıymetleri aşağıdaki maddelerde gösterildiği şekilde takdir ve tespit edilir. (Yeniden yerleşme yapılmayacak afet yerlerindeki taşınmaz mallar için kıymet belgesi düzenlenmez.)

Bu kıymetlere göre taşınmaz mallar için birer kıymet belgesi tanzimine ve bu belgelerin sahiplerine verilmesi karşılığında sözü geçen taşınmaz malları Hazine adına tescil ettirmeye İmar ve İskan Bakanlığı yetkilidir.

Tescil sırasında, vergi kıymet ve vukuat belgeleri aranmaz.

Madde 18 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 dm.) Bu kanuna göre afet sebebiyle İmar ve İskan Bakanlığınca lüzum görülecek yerlerin kadastrası ilanların yapılmasına kadastro komisyonlarının kurulmasına lüzum kalmaksızın kadastro postalarına belediyece ve köy ihtiyar heyetince iki bilirkişi verilmek ve tasarruf tetkikleri, mahalli kadastro müdürü ve tapu memuru tarafından ifa olunmak suretiyle 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahrir Kanununa göre öncelikle Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce yaptırılır.

Anlaşmazlıklar mahalli mahkemelerce hallolunur. Sözü edilen kadastro işlerine ilişkin uygulama İmar ve İskan Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlık arasında müştereken tespit edilecek esaslar dahilinde yapılır.

Madde 19 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) 17 nci maddedeki taşınmaz malların bedelleri, köylerde köy ihtiyar heyetlerinden bir kişi, mahallin en büyük mülkiye amirince görevlendirilecek bir fen elemanı ve mahalli maliye veya tapu teşkilatından bir kişiden, şehir ve kasabalarda işe belediye meclisi üyelerinden bir, mahalli maliye veya tapu teşkilatından bir ve en büyük mülkiye amirince görevlendirilecek bir teknik elemandan meydana gelecek üç kişilik komisyon marifetiyle takdir ettirilir. Teknik eleman bulunmayan yerlerde bu işlerden anlayan bir kimse komisyona alınır. Komisyonlar mahallin en büyük mülkiye amirleri tarafından teşkil edilir. Komisyonlar aralarında seçecekleri başkanın başkanlığında çalışır ve

çoğunluğa göre karar verir. Komisyon üyeleri istinkaf edemezler ve çekimser oy kullanamazlar.

Sözü geçen taşınmaz malların yüz ölçülerini, özelliklerini ve takdir edilen bedeli içine alan cetveller, 10 gün süre ile, mahalli imkan ve şartlara göre ilan olunur.

Takdir edilen kıymete karşı ilan süresinin bitiminden itibaren 7 gün içinde taşınmaz malın bulunduğu yerdeki Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açılabilir. Davanın açıldığı tarihten itibaren, 8 gün içinde taraflar mahkemeye çağırılırlar. Bu davalar basit muhakeme usulüne tabidir ve diğer davalara tercihli olarak görülür. Davanın açılması veya temyiz talebi, bu kanuna göre yapılacak işlemleri ve inşaat işlerini hiçbir suretle durduramaz. Bu davalar dolayısıyla, mahkemelerce ihtiyati tedbir kararı verilemez.

Madde 20 - 19 uncu maddede yazılı itiraz müddetinin sonunda itiraz edilmeyen veya itiraz edilip kesinleşmiş hükümlerle tespit edilmiş olan kıymetleri gösteren belgeler, sahipleri adına tanzim olunarak belediye ve köy ihtiyar heyetlerince müracaatlarında kendilerine veya kanuni mümessillerine verilir. Hisseli veya intikali yapılmamış gayri menkullerin kıymet belgeleri hissedarları veya kanuni mirasçıları adına tanzim olunur. Bu kıymet belgelerinin kayıtları kaymakam veya vali tarafından tasdikli defterlerde tutulur. Tapuda kaydı bulunmayan veya mülkiyeti ihtilafı veyahut veraset ilamı ibraz edilmemiş olan gayri menkullere ait kıymet belgelerine mülk sahibinin veya mutasarrıfının adı yazılmayarak sadece ada ve parsel sayısı, yüzölçüsü ve evsafi ile takdir edilen bedeli kaydedilir. Bunlar belediye veya köy kasasında muhafaza edilerek sahipleri belli oldukça isimleri yazılıp kendilerine verilir. Bu nevi belgelere ait bedeller Türkiye Emlak Kredi Bankasında mahfuz tutulur. İlan tarihinden itibaren 10 yıl içinde sahibi çıkmayan kıymet belgeleri hükümsüz addedilir ve bankadaki mukabilleri fon hesabına iade olunur.

Madde 21 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) Afet bölgesi içinde ve dışında tespit olunan imar ve iskan alanları içindeki taşınmaz mallardan Hazineye, özel idareye, belediyeye, köy tüzel kişiliğine veya katma bütçeli dairelere ait olanlardan (Vakıflar Genel Müdürlüğü taşınmaz malları ile, Hazineye, özel idare ve belediyeye ait taşınmaz mallardan bir kamu hizmetine tahsis edilenler hariç) ihtiyaca tekabül eden miktarı, İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine bedelsiz olarak bu işe tahsis ve temlik olunur.

Afet sahaları içinde ve dışında yeniden kurulacak iskan yerleri (Şehir, kasaba, köy) ile mevcut iskan sahalarına yapılacak eklemeler için, yukarıdaki hükümler dairesinde arazi temini mümkün olmayan hallerde (Normal gelişme alanlarına öncelik verilmek şartıyla) arazi ve bina satın alınabileceği gibi, kamulaştırma mevzuatı dahilinde, kamulaştırma da yapılabilir.

Bu maddeye göre sağlanan taşınmaz mallar İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine, ayrıca ferağ şartı aranmaksızın Hazine adına re'sen tescil olunur.

Madde 22 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) 17 ve 21 inci maddeler gereğince sağlanan taşınmaz mallar, birleştirildikten sonra İmar ve İskan Bakanlığınca onanmış imar ve istikamet planlarına göre parsellere ayrılır. Bu suretle meydana gelen parseller adı geçen Bakanlığın isteği üzerine ilgili tapu dairesince tescil olunur.

Madde 23 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) Hazine mülkiyetine geçen arsalardan İmar ve İskan Bakanlığınca görülen lüzum üzerine, toplu inşaat yapılmayan yerlerde bu kanundan faydalanacak olanlardan yapısını belli süre içerisinde yapmayı taahhüt edenlere noter

huzurunda kura çekilerek arsaları verilebileceği gibi, bunlara ayrıca teknik yardım ve borçlandırmak suretiyle yapı malzemesi ve para yardımı da yapılabilir.

Üzerinde toplu inşaat yapılacak veya yukarıdaki fıkraya göre verilecek arsaların bedelleri İmar ve İskan Bakanlığınca tespit edilir.

Ellerinde kıymet belgesi bulunanların borçlarından bu belge tutarı düşülür; fazlası kendilerine ödenir ve noksanı borçlandırılır.

Kıymet belgesi sahiplerinden bina yapmayacaklara istedikleri takdirde arsa verilebilir.

İmar planında kamu hizmet tesisleriyle ibadet yerleri için gösterilen yerler İmar ve İskan Bakanlığının izni ile ilgili müesseselere bedelsiz olarak verilir.

Yukarıdaki fıkralar gereğince dağıtım ve tahsise tabi tutulan arsalar, İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine, tapu dairesi tarafından tahsis edildikleri şahıslar, hissedarlar veya varisleri adına tescil olunur.

Madde 24 - Bu kanunda yazılı afetler sebebiyle kullanılamayacak hale gelmiş olan binalar, arsa hükmünde olup kıymet takdirine ithal edilmeyen enkaz ve malzeme mal sahibine aittir.

Madde 25 - Bu kanunun şümulüne giren gayri menkullerin vergi borçları tapuca tescil muamelesinin yapılmasına mani teşkil etmez.

Madde 26 - (Değişik: 1/9/1960 - 74/1 md.) Bu kanun hükümlerine göre inşa edilecek binalarla yapılacak (Yol,kanalizasyon, su, elektrik gibi) amme tesisleri İmar ve İskan Bakanlığınca yapılır veya yaptırılır. (*Bu hükmün uygulanmasında ek 1, 2 nci maddelere bakınız.*)

Madde 27 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) İnşa edilecek binalar için yapılacak harcamalar ile, üzerine bina yapılan arsaların bedelleri o binaların maliyetini teşkil eder. Harita alımı,imar planı ve proje düzenlenmesi, araştırma ve gerekli teknik yardım giderleri ile yeniden yapılacak veya tamir edilecek kamuya ait yol, su, elektrik ve kanalizasyon tesisleri giderleri borçlandırmaya tabi tutulmaz.

Taşınmaz mal için bu şekilde tespit edilen maliyet bedellerinden sahiplerine ait kıymet belgelerindeki miktarlar çıktıktan sonra, geri kalanı borçlandırmaya esas tutulur. (*Bu hükmün uygulanmasında ek 4 ncü maddeye bakınız.*)

Kıymet belgelerindeki bedellerin fazla olması halinde aradaki fark sahiplerine ödenir.

Madde 28 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) Bu kanundan faydalanmak suretiyle inşaat kredisi verilmesini ya da bina yaptırılmasını isteyenlerin, İmar ve İskan Bakanlığınca yapılacak yardıma dair o yerde yapılan ilandan itibaren iki ay içinde mahallin en büyük mülkiye amirine yazılı müracaatta bulunmaları ve taahhütname vermeleri mecburidir.

Kamulaştırma sahasındaki bina sahipleri için bu süre kamulaştırma kararının kendilerine bildirilmesi veya ilan tarihinden itibaren hesaplanır.

İhale suretiyle yapılacak inşaatlarda ihale tarihinden, emanet usulü ile yapılacak inşaatlarda emanet kararının alınmasından sonra İmar ve İskan Bakanlığınca haklı görülmeyecek bir

sebeple taahhüdünden dönenlerden, kusurlarının derecesine göre,500 liradan 2000 liraya kadar tazminat alınarak fona yatırılır.

Yapılarını kendileri yapacak olanlardan ise, arsaların elde edilme işlemlerinin sonuçlandırılmasından sonra taahhüdünden dönenlerin; bunlara ait yapı ve arsalar satılarak muacceliyet kesbeden borçları kapatılır. Satış bedeli borçlandırma bedelinden az olursa farkı tahsilinde fona yatırılmak üzere Türkiye Emlak Kredi Bankası tarafından kendi alacağı gibi taahhütname sahibinden tahsil olunur.

Madde 29 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) (1.09.1999-574 KHK)

Yıkılan, yanan veya ağır hasara uğrayan veya uğraması muhtemel olan binalarla imar planları gereğince kamulaştırılmasında zorunluluk bulunan yerlerdeki binalarda oturan ailelere hak sahibi olmak şartıyla bina yaptırılır veya kredi verilir.

Aynı bina içinde hak sahibi ebeveyn ile birlikte oturan evli kişilerin durumu, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca bu konuda hazırlanacak yönetmelik gereğince takdir ve tespit edilir.

Kendisine ait olmayan arsa veya arazi üzerine inşaat ruhsatı almaksızın bina inşa eden yapı sahipleri ile yer kayması, su baskını, kaya düşmesi ve benzeri sebeplerle imar planında yapı yapılması sakıncalı olarak belirlenen yerlerde ruhsatsız olarak yapılan yapıların sahipleri hak sahibi olarak kabul edilmez.

Kendisine veya eşine ait o yerde aynı cins müstakil hasarsız başka bir binası veya dairesi olan ailelere bina ve inşaat kredisi verilemez.

Yıkık olduğu veya ağır, orta ve az derecede hasar gördüğü belirlenen binalardan mülkiyeti tüzel kişilere ait olanlara yardım yapılmaz.

Afete uğramasıyla ekonomik ve sosyal hayatı kesintiye uğratan dükkan ve fırın gibi binalar için de sahiplerine, borçlandırma hükümleri dairesinde, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na belirtilecek esaslara göre inşaat kredisi verilebilir. O yerde kendisine veya eşine ait müstakil hasarsız başka bir işyeri bulunanlar, bu yardımdan faydalanamazlar.

Bina veya işyeri sigortalı ise yapılacak yardımdan sigorta tutarı indirilir.

Madde 30 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) İştirak veya müşterek mülkiyet halinde bulunan bina için hissedarlarına bu kanun hükümlerinden faydalanılarak yine aynı şekilde hisseli olmak üzere yalnız bir bina yaptırılır. Ancak, yıkılan, yanan, ağır hasara uğrayan, yahut afetle ilgili kamulaştırma dolayısıyla yıktırılması gereken yerlerdeki binalarla,afete uğrayabilecek bölgelerdeki binalarda, birden fazla aile ikamet ettiği takdirde, her aile bu kanun hükümlerinden ayrı ayrı faydalanabilirler.

Madde 31 - (Değişik: 4/4/1985 - 3177/1 md.) Bu Kanuna veya afete ilişkin hükümler taşıyan diğer kanunlara göre, yapılan veya yaptırılan binalardan ve çeşitli biçimlerde iktisap olunan arsa veya arazilerden türlü sebeplerle arta kalanlar halihazır durumlarıyla, aşağıdaki öncelik sırasına göre;

1. Afetten zarar gören veya zarar görmesi muhtemel bulunanlardan hak sahibi olanlara, bu Kanun esaslarına göre,

2. Kamu kurum ve kuruluşlarına, faizsiz ve en çok 2 yıl vade ile,
3. Mahalli belediyeler, İl Özel İdareleri, köy tüzelkişileri ile gerçek ve tüzelkişilere, % 25 (yüzde yirmibeş) peşin alınmak kaydıyla % 20 (yüzde yirmi) faiz ve en çok 5 yıl vade ile,

Valiliklerince tespit ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca onaylanacak rayiç bedel üzerinden satılabilir veya devredilebilir.

Türlü sebeplerle artakalan arazi, arsa veya binaların satış veya devredilmesine, satılmayanların veya devredilemeyenlerin kiralanmasına dair esaslar Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Madde 32 - Bu kanun dairesinde inşa edilen binaların 1837 sayılı kanunun muaddel 4 üncü ve 6188 sayılı kanunun 13 üncü maddelerindeki muafiyetten istifade edebilmesi için bu maddeler mucibince verilmesi meşrut olan beyannameler, binaların hak sahiplerine teslimi tarihinden itibaren üç ay içerisinde verilir.

Mali hükümler:

Madde 33 – (4684 Sayılı Kanunla değişik) Bu Kanun gereğince yapılacak harcamaları karşılamak üzere;

- a) Her yıl iktisadi Devlet teşekkülleri ile en az sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait bulunan banka ve müesseselerin yıl sonu bilanço kârlarının yüzde 3'ü nispetinde ödeyecekleri hisseler,
- b) Bu Kanun uyarınca borçlu bulunan hak sahiplerince yatırılacak taksit ve faiz ödemeleri,
- c) Bu Kanun uyarınca yaptırılan ve ihtiyaç fazlası olduğu anlaşılan konutların satışından elde edilecek gelirler,
- d) Bu Kanun uyarınca kamulaştırılan veya satın alınan araziler üzerinde oluşturulan ve ihtiyaç fazlası olduğu anlaşılan arsaların satışından elde edilen gelirler,
- e) Nakdi yardım ve bağışlar,

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutarlar, bu Kanunda belirtilen harcamalarda kullanılmak üzere Maliye Bakanlığınca bir yandan genel bütçeye özel gelir, diğer yandan Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesinde açılacak afet tertibine özel ödenek kaydedilir. Bu suretle ödenek kaydedilen miktarlardan yılı içerisinde harcanmayan tutarları ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

(a) bendinde belirtilen gelirler mayıs ve kasım ayları içerisinde iki eşit taksitte ödenir ve hesaba yatırıldıkları yılın, yıllık beyannamesiyle bildirilecek gelirlerden ve kurum kazançlarından indirilir. Süresinde yatırılmayan hisseler 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Tabii afet nedeniyle özel ve kamu kuruluşları ile kişiler tarafından her ne ad altında olursa olsun toplanan nakdi bağış ve yardımlar Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü

adına açılacak özel hesaplarda toplanır ve nemalandırılır. Gerektiğinde döviz hesabı da açılabilir. Bu hesaplarda toplanan miktarlar Maliye Bakanlığınca ihtiyaca göre ilgili kurum bütçelerine özel gelir ve ödenek kaydedilmek suretiyle kullanılır. Bu ödeneklerden yılı içerisinde kullanılmayan miktarları, ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Acil durumlarda, il valilikleri adına açılacak acil afet hesaplarına, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesinin afet tertiplerinden ödeme yapılır. Bu hesaplardan yapılacak harcamaların belgeleri il özel idaresinde saklanır ve il özel idare bütçesi ile birlikte Sayıştayca denetlenir. Yıl sonunda harcanmayan miktarlar ile faiz gelirleri birinci fıkrada belirtilen hesaba yatırılır.

Afet tertipleri ile acil afet hesaplarından verilecek avanslar, yapılacak yardım ve harcamaların usul ve esasları Maliye Bakanlığı ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle tespit edilir.

Çeşitli kanunlarda Afetler Fonuna yapılan atıflar, afet tertiplerine veya acil afet hesaplarına yapılmış sayılır.

(Ek:16/11/1995_ 4133- Madde/4) Tabii Afetler nedeniyle açılacak iç ve dış bağış hesapları Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca uygun görülecek bir Devlet Bankasında nemalandırılabilir.

-----

* NOT: 589 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname

Madde 8-

Ek Madde 4- Gümrük Müsteşarlığınca basım ve dağıtımı yapılan ve gümrük idarelerinde kullanılan her türlü basılı belgelerin satışından elde edilen gelirin, gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcılara verilen izin belgelerinin bedellerinin, yayın hizmetlerinden elde edilen gelirlerin, masraflar düşüldükten sonra kalan kısmının %10'u her yıl Afetler Fonuna aktarılır.

Madde 34 - (4684 Sayılı Kanunla iptal)

Madde 35 - (4684 Sayılı Kanunla iptal)

Madde 36 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.)

1. Afet sebebiyle yeniden inşa ve onarılacak yapılarla bunlara ait yol,su, elektrik ve kanalizasyon tesisleri, kadastro, harita ve İmar Planı yapımı,
2. Arazi, bina, yapı malzemesi, her türlü makina,motorlu taşıt araç,gereç, alet, edevat alınması ve sağlanması,
3. Afetlerin zararını önleme, gerekli tedbirleri araştırma, etüt,kiralama, taşıma, yıktırma ve personele yapılacak ödemeler,
4. Konut yapan tüzel kişilerle ortaklık kurmak veya bu amaçla çalışan kuruluşlara iştirak etmek,
5. Afet hizmetlerine ilişkin diğer işler için ayrılacak para miktarı ile,

6. Afete uğrayanlara veya uğraması muhtemel olanlara inşaat ve onarım için ne şekilde yardım yapılacağı, miktarı, istekliler arasında gözetilecek sıra esasları, müracaat ve istek şekilleri, inşa olunacak binaların yerleri, sayıları, tipleri, yapı şartları, inşa tarzları, çeşitli kısımların boyutları ve diğer hususlar,

İmar ve İskan Bakanlığınca tespit ve ifa olunur.

Madde 37 - (4684 Sayılı Kanunla iptal)

Madde 38 - (4684 Sayılı Kanunla iptal)

Madde 39 - (4684 Sayılı Kanunla iptal)

Madde 40 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) (Değişik: 4/4/1985 - 3177/1 md.) Bu Kanuna göre arsa olarak dağıtılan veya üzerinde bina inşa edilen taşınmaz mallar, hak sahiplerine borçlandırma senetleri imza ettirilmek sureti ile verilir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca o yerde borçlandırmanın ilanı tarihinden itibaren Bakanlıkça kabul edilebilir mazereti dışında 2 ay içerisinde borçlanmalarını yapmayanlarla, borçlanmasını yapmış olmasına rağmen binayı Bakanlıkça mahallinde yaptırılacak duyurudan itibaren 45 gün içinde teslim almayanların hak sahipliği kendiliğinden sona erer.

Bu taşınmaz mallar üzerine, Türkiye Emlak Kredi Bankasının isteği ile, bu banka lehine, tapu dairelerince borçlandırma senetlerine dayanılarak, kanuni ipotek tesis olunur.

Konut ve konut inşaatı ve sair yardımlar için yapılacak borçlandırmalar faizsizdir. Dükkan ve fırın gibi yerler için yapılacak borçlandırmalar ise yıllık % 4 (Yüzde dört) faize tabidir.

Borçluların hesaplarına tahakkuk ettirilecek faizler, banka ve sigorta işlemleri vergisinden muaftır.

Borçlandırma bedelleri, konut, konut inşaatı, arsa ve sair yardımlarda en az 20 ve en çok 30; dükkan ve fırın gibi yerler için yapılan yardımlarda ise, en az 5 ve en çok 15 yılda ve eşit taksitler halinde tahsil edilerek fon hesabına yatırılır.

İlk taksit, ipotek tescil tarihinden, ipoteksiz borçlandırmalarda, borç senedinin imzası tarihinden itibaren iki yıl sonra başlar.

Vadesinde ödenmeyen taksitlerden, geçen günler için yıllık % 5 (Yüzde beş) nispetinde gecikme faizi tahsil olunur. Vadesinden en az 1 yıl evvel ödenen taksitler, taşınmaz malları satmak veya satılmak suretiyle hesap kapatılması halleri hariç % 10 (Yüzde on) indirim tabi tutulur. İndirim miktarı bankaca fon hesabından mahsup edilir.

Üst üste üç yıl taksitini ödemeyenlerin borçları muacceliyet kesbedeceği gibi, borcun tamamı ödenmeden taşınmaz malların başkalarına satılması halinde de borcun tamamı muacceliyet kesbeder. Bu hükmün uygulanmasında maliyet bedelinden yapılan indirimler tekrar borca eklenmek suretiyle hesaba katılır. Özel afet kanunlarına göre yapılan binalar hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.

Muacceliyet kesbeden hesaplar bankaca kendi usul ve mevzuatına göre takip edilir. Satışa çıkarılan taşınmaz mallara istekli çıkmadığı takdirde, banka en son yapılan satışta, takdir

edilen kıymetin % 50 sine (Yüzde ellisine) kadar ihaleye iştirak ederek fon hesabına satın alabilir.

Bu şekilde satın alınan mallar, 31 inci maddeye göre işlem yapılmak üzere, İmar ve İskan Bakanlığına devredilir.

Rehin açıkları ile rehinsiz alacaklardan tahsili mümkün olmayan alacaklar aciz vesikasına bağlandıktan sonra fon hesabından mahsup edilir.

Afetten hasar görmüş binaların onarımı veya kendi yapısını kendi yapacak kimse için yapılan para yardımlarına ait borçlandırmalarda; taşınmaz malı tapusuz ise, kadastro işlemleri sonuçlanıncaya kadar ilgili kimsenin varsa başka tapulu taşınmaz malının ipotek edilmesi, yoksa, kefalet suretiyle borçlandırma yapılır.

Banka lehine tesis olunacak ipotek muamelesi bu maddenin 1 inci fıkrasına göre tapu dairelerince tahrir alınmadan yapılır.

İnşaatın devamı sırasında veya bitiminden itibaren bir yıl içinde, genel hayata etkili olsun olmasın, ikinci bir afetle binanın zarar görmesi halinde borçlandırma miktarından zarar oranında indirim yapılır. Afettede isterse, borçlandırma hükümleri dairesinde, İmar ve İskan Bakanlığınca tespit olunacak miktarda yeniden inşaat yardımı yapılabilir.

Bu kanuna ve afetle ilgili hüküm taşıyan diğer kanunlara göre, ayrı tarihlerde iki defa hak sahibi olarak konut yardımı gören veya görecek olanlardan, genel hayata etkili üçüncü bir afetten konutları oturulamayacak derecede zarar gören hak sahiplerinin ödeme güçlerini kaybetmeleri halinde, İmar ve İskan Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile önceki borç bakiyeleri terkin olunabilir. (*Bu hükmün uygulanmasında ek 4 üncü maddeye bakınız.*)

Madde 41- (4684 Sayılı Kanunla iptal)

Madde 42 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) Bu kanunun uygulanması dolayısıyla taşınmaz malların alım, satım, ipotek, tapu - kadastro işlemleri, yeniden inşa edilecek veya onarılacaklarla ilgili ihale, sözleşme, ruhsatname ve sair işlemler ve bu kanundan faydalanacakların verecekleri beyanname, taahhütname ve yapacakları sözleşmeler her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Tapu işlemleri sırasında 27/7/1967 gün ve 930 sayılı kanunun tasarruf bonusu tevdiatı ile ilgili hükümleri uygulanmaz.

Madde 43 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) Bu kanunun birinci maddesinde yazılı afetlerden önce veya sonra alınacak tedbirler arasında:

Bu hükmün uygulanmasında ek 1 ve 2 nci maddelere bakınız.

1. Ecnebi memleketlerden ithal veya iç piyasadan tedarik olunacak her türlü vasıta, makina, alet, gıda maddeleri ve giyim eşyası, tesis ve inşaat malzemesinin deniz, demir ve havayolları vasıtaları ile yapılan nakliyatında asgari ücret tarifeleri tatbik olunur.

Türkiye Kızılay Derneği tarafından bu amaçla yapılacak nakliyat dahi bu hükme tabidir.

2. 4, 6, 8 ve 9 uncu maddelerde sözü edilen yükümlülerden taşıma ücreti alınmaz
3. Şehir, kasaba ve köylerde afete uğrayanların veya uğraması muhtemel olanların geçici veya devamlı inşaat veya tesisat işlerinde kullanılmak üzere, İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine, lüzumlu orman emvali orman idaresince, Devlet müesseselerinden temini gereken diğer inşaat malzemesi de ilgili Devlet müesseselerince, en yakın istif yeri, depo veya fabrikalarından, kesme taşıma ve imal masrafları karşılığında, öncelikle tahsis olunur. İmar ve İskan Bakanlığı, gerektiğinde bu malzemeleri depo etmeğe yetkilidir. Tahsis olunacak veya stok edilecek orman emvali ve diğer malzemenin cins, miktar ve niteliği İmar ve İskan Bakanlığınca tespit olunur.
4. İmar ve İskan Bakanlığınca dış memleketlerden, mevcut kotalara bağlı kalınmaksızın, öncelikle ve ivedilikle, baraka, hazır konut, çadır, her türlü yapı malzemesi, makina (İş ve yapı makinaları dahil), motorlu taşıt, araç, gereç, âlet, edevat, cihaz, yedek parça ithal edilebilir veya ettirilebilir. İthal edilen bu mallar gümrük resminden, bu resimle birlikte alınan diğer vergi ve resimlerle belediye hissesinden ve ithalatla ilgili Hazine hissesinden muaftır.

Bu madde ile tanınan, ithalde alınan her türlü vergi, resim ve harç muaflığı 6/5/1986 tarih ve 3283 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile kaldırılmıştır. 4123 Sayılı Kanuna bakınız.

Madde 44- (4684 Sayılı Kanunla iptal)

Madde 45 - Afetlerden zarar görenlere yardımda bulunmak üzere kurulan Milli Yardım Komitesi ile mahalli yardım komitelerine makbuz mukabilinde yapılacak bağış ve yardımlar her türlü vergi, resim ve harçtan müstesna olduğu gibi bunların gelir ve kurumlar vergileri mükellefleri tarafından masraf kaydı da caizdir.

Afetlerden zarar görenlere tahsis edilmek üzere tertip edilen temsil, konser ve spor eğlenceleri de her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulur.

Madde 46 - (4684 Sayılı Kanunla değişik) 33 üncü maddede yazılı afet tertiplerinden yapılacak sarfiyat Artırma, Eksiltme ve İhale, Divanı Muhasebat ve Muhasebe-i Umumiye kanunlarına tabi değildir. *(Bu hükmün uygulanmasında ek 6 ncı maddeye bakınız.)*

Ceza hükümleri:

Bu Kanundaki para cezalarının uygulanması ile ilgili olarak 10/6/1949 tarih ve 5435 kanunu değiştiren 21/1/1983 tarih ve 2790 sayılı Kanun ile 15/8/1957 tarih ve 9682 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 20/5/1957 tarih ve E.1,K.12 sayılı Yargıtay İç. Bir. Kur. Kararına Bakınız.

Madde 47 – a) Yardıma davet anında şehir, kasaba ve köylerde bulunup da makbul bir mazeretleri olmaksızın salahiyetli memurlar tarafından yapılan davete icabet etmeyenler veya icabet edip de çalışmayanlar veya verilen işi yapmayanlar hakkında vali ve kaymakamlar tarafından 25 liradan 100 liraya kadar hafif para cezası verilir.

Ancak, bu cezaya tebellüğ tarihinden itibaren 15 gün içinde alakalılarca mahalli sulh ceza mahkemesine itirazda bulunabilir. Bu itiraz evrak üzerinde tetkik edilerek karara bağlanır.

b) Afet bölgelerinde felaketzedelere yardım maksadıyla Devlet daire ve müesseseleriyle hususi idareler, belediyeler ve köyler ve amme menafiine hadim hayır cemiyetleri tarafından bedelli veya bedelsiz olarak verilen inşaat malzemesi veya âlet ve edevatı veya diğer malları satan veya devreden veya başka maksatlarla kullananlar hakkında fiilleri daha ağır cezayı istilzam etmediği takdirde 500 liradan 2 000 liraya kadar ağır para cezasına ve bu malzeme, âlet ve edevat ve malların kimin elinde bulunursa bulunsun istirdadına, mevcut olmadıkları takdirde bedellerinin tazminine hükümlenir.

c) Devlet veya Devlete bağlı idarelerle sermayesinin en az yarısı Devlete ait müessese memurlarına afet dolayısıyla verilen vazifeyi ifada ihmal ve suiistimallerinden veya bu maksatla kendilerine verilen para ve malları zimmete geçirmelerinden veya suç teşkil eden sair fiillerinden dolayı haklarında Devlet memurları hakkındaki ceza hükümleri tatbik olunur.

Madde 48 - Bu kanuna göre alınacak para cezaları Türk Ceza Kanunu hükümleri dairesinde tahsil olunur.

Madde 49 - Bu kanun hükümlerine muhalefet edenler hakkında yapılacak tahkikat ve takibat 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü hakkındaki Kanunun birinci maddesinin (A) bendindeki mahal ve aynı kanunun 4 üncü maddesinde yazılı zaman kayıtlarına bakılmaksızın mezkûr kanun hükümlerine tevfikana icra olunur ve bu kanuna muhalefetten dolayı açılacak davalara sulh ceza mahkemelerinde bakılır.

Çeşitli hükümler:

Madde 50 - Bu kanunda yazılı vazife ve hizmetlere tahsis edilmiş olan menkul ve gayrimenkul mallarla her türlü hak ve alacaklar, para ve para hükmündeki kıymetli evrak Devlet mallarından sayılır.

Madde 51 –

1. 4373 sayılı kanunun bu kanuna muhalif hükümleri,
2. 4623 sayılı kanun,
3. 5607 sayılı kanun,
4. 2510 sayılı İskan Kanununun 5098 sayılı kanunla muaddel 8 inci maddesi,
5. 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun 264 üncü maddesi, meriyetten kaldırılmıştır.

Ek Madde 1 - (Ek: 2/7/1968 - 1051/2 md.) Bu kanun gereğince yapılacak bina ve tesislere gerekli inşaat malzemeleri, İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine ilgili resmi müesseselerce öncelikle tahsis olunur.

Ek Madde 2 - (Ek: 2/7/1968 - 1051/2 md.) Bir yerin genel hayatına etkili tabii afetler dolayısıyla, kurulan yerlere içme suyu getirilmesi, bağlantı yollarının ve elektrik tesislerinin yapılması meskûn yeri tehdit eden dere ve sel yataklarının ıslahı ve diğer hizmetler İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine ilgili Bakanlık ve müesseselerce öncelikle yapılır.

Ek Madde 3 - (Ek: 2/7/1968 - 1051/2 md.) Afete uğrayan ve bu kanuna göre hak sahibi olan vatandaşların Hazineye ve diğer kamu kurumlarına olan borçları geçim durumları göz önüne alınarak İmar ve İskan Bakanlığının teklifi üzerine, adı geçen kurumlarca ertelenir. (Vergi Usul Kanunu ile Amme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanun hükümleri saklıdır.)

Ek Madde 4 - (Ek: 2/7/1968 - 1051/2 md.) Gerek bu kanuna veya afetlerle ilgili hükümler kapsayan öteki kanunlara göre emanet, ihale veya evini yapana yardım yoluyla yapılan veya yaptırılacak olan binaların, gerekse geçici 6 acı madde hükmünden faydalananların borçları, ilgililerin geçim durumları ve bölgenin özelliği dolayısıyla bina maliyetlerini artırıcı yönden unsurların tesir derecesi göz önünde bulundurularak, zorunlu hallerde Bakanlar Kurulu kararıyla maliyet ve borçlandırma bedellerinin yarısına kadar indirim yapılabilir.

Bu hükümden kimlerin ne miktarda ve ne ölçüde faydalanacağına ilişkin esaslar İmar ve İskan Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle tespit olunur.

Bu madde hükmü her bina için bir defa uygulanır.

Ek Madde 5 - (Ek: 2/7/1968 - 1051/2 md.) (4684 Sayılı Kanunla değişik) İmar ve İskan Bakanlığı, afet hizmetlerini süratle ele almak, düzeninde yürütmek ve sonuçlandırmak üzere, gerekli teşkilatı kurar; bu teşkilatın merkez, bölge ve mahalli kademe ve üniteleri bu Bakanlıkça tespit olunur.

Afet hizmetlerinin yoğunlaştığı ve şümulendiği hallerde, ilgili Bakanlıklar ve kurumlar, İmar ve İskan Bakanının isteği üzerine, yeteri kadar teknik ve idari personeli, hizmet için lüzumlu araç, gereç ve malzemeyi ve bunların kullanılması ve tamiri ile ilgili ekipmanı, geçici olarak, bu teşkilat emrine vermekle yükümlüdürler. Geçici personelin maaş, ücret, yevmiye ve benzer hakları esas dairelerince ödenir.

Ek Madde 6 - (Ek: 2/7/1968 - 1051/2 md.) (4684 Sayılı Kanunla değişik) 33 üncü maddeye göre tesis olunan afet tertiplerinden yapılacak harcamaların denetimi, Sayıştay'ca, ait olduğu yılın sonunda "Afet Harcamaları Yönetmeliği "esaslarına göre yapılır.

Ek Madde 7 - (Ek: 2/7/1968 - 1051/2 md.) Bu kanun gereğince; tarım arazileri, umumi hayata müessir ölçüde zarar gören ve görmesi muhtemel olan çiftçi ailelerinin iskan suretiyle topraklandırılmasına Bakanlar Kurulu kararına uyularak, Köy İşleri Bakanlığınca öncelik verilir.

Ek Madde 8 - (Ek: 16/11/1995 - 4133/5 md.) 1 inci ve 2 nci derece deprem bölgelerindeki köy yerleşim yerleri ile kasaba, ilçe ve il merkezlerinde meydana gelen depremler nedeniyle, orta hasar gördüğü teknik ekiplerce tespit edilen ve betonarme olmayan konutların hak sahiplerine kendilerinin isteği halinde, orta hasarlı konutlarını yıkıp, yeniden yapmak koşuluyla bir defaya mahsus olmak üzere Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca gerekli miktarda, bu Kanunda öngörülen borçlandırma ve kredilendirme usulleri çerçevesinde arsa ve kredi verilir.

Ek Madde 9 - (1.11.1999 –581 KHK) 1 inci maddede öngörülen afetlerle ilgili olarak yeni yerleşim alanları sağlanması amacıyla mera vasfı taşıyan yerlerin tahsis amacı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca değiştirilerek tapu siciline Hazine adına arsa olarak tescil ettirilir. Bu arsalar, tescil tarihi itibarıyla öngörülen amaçla kullanılmak üzere, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca tahsis edilmiş sayılır. Tahsis işlemi hakkında Tarım ve Köy İşleri ile Maliye Bakanlıklarının yerel kuruluşlarına bilgi verilir.

Doğal afete maruz kalan afetzedelerin iskanını için tahsis amacı değiştirilen meralar hakkında, 4342 sayılı Mera Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (6) numaralı alt bendi uygulanmaz.

Ek Madde 10 -(1.11.1999 –581 KHK 17.01.2000-589 KHK 23.05.2000-598 KHK)

Orman Bakanlığınca, bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında hiçbir yarar görülmeyen ve tarım alanına dönüştürülmesi de mümkün olmayan orman sınırları dışına çıkarılmış ve çıkarılacak alanlar, genel hayatı etkileyen doğal afet yerlerinde afete maruz kalan kamu kurum ve kuruluşları ile diğer afetzedelerin iskanlarını temin için Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca devredilebilir. Devredilen bu yerler üzerinde 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre hak sahibi statüsünde kişiler bulunması halinde bu hak sahiplerine ait yerler, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca bedeli Afetler Fonundan karşılamak üzere kamulaştırılabilir.

Genel hayatı etkileyen afete maruz yerlerde afetzedelerin iskanı için Başbakanlıkça görevlendirilen bir kurum veya kuruluşun veya Bayındırlık ve İskan Bakanlığının teklifi üzerine Orman Bakanlığınca belirlenen alanlarda, 3402 sayılı Kadastro Kanununun 22 nci maddesinin kadastro yapılmış olan yerlerin ikinci defa kadastroya tabi tutulamayacağına ilişkin hükmü uygulanmaz.

Birinci fıkraya göre Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca devredilecek alanların tespiti amacıyla Orman Bakanlığınca yeteri kadar orman kadastro komisyonu görevlendirilir ve bu tespit sırasında ilan süresi bir hafta, itiraz süresi bir ay olarak uygulanır.

6831 sayılı Kanununun 1 inci maddesine göre ilk defa yapılacak orman kadastro uygulamasındaki işlemlere ilişkin sürelerde de üçüncü fıkra hükümleri uygulanır.

6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine göre, Devlet ormanları, kamu yararı gözetilerek afet bölgesinde bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile doğal afete maruz kalan afetzedelerin iskanının temini için Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca 49 yıl süre ile bedelsiz olarak tahsis edilebilir.

Ek Madde 11 - (1.11.1999 –581 KHK) Genel bütçeye dahil olmayan kamu kurum ve kuruluşlarınca doğal afete maruz kalan bölgelere yapılacak bağış ve yardımlar ile eğitim amacıyla yapılmış veya yapılacak olan yardımlar 1050 sayılı Muhasebeyi Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Geçici Madde 1 - Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce;

1. 1958 yılında vuku bulan sel baskınından zarar gören Çankırı Vilayet Merkezi,
2. 1958 yılında vuku bulan sel baskınından zarar gören Kırşehir Vilayetinin Kızılcıca ve Örcün köyleri,
3. 1958 yılında vuku bulan yangında zarar gören Bursa Vilayeti Merkezi,
4. Yer kaymasından zarar gören Malatya Vilayetinin Darende Kazasına bağlı Sultanlı Köyü,
5. Sel baskınından ve toprak kaymasından zarar gören Niğde Vilayetinin Merkez Kazasına bağlı Gümüşler Kasabası ile Aksaray Kazasına bağlı Çimeli-Uzartık Köyü,
6. Yer sarsıntısından zarar gören Muş Vilayetinin Malazgirt Kazası hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Birinci fıkrada yazılı mahallerde vukua gelen afetler dolayısıyla 1959 mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin İmar ve İskan Vekaleti kısmınının 751 inci (Yer sarsıntısı ve diğer afetlerden zarar gören bölgelere yardım) faslındaki tahsisattan Türkiye

Kızılay Umumi Merkezi Reisliğine devrolunan ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bakiye kalan meblağ, bu kanunla tesis edilen fona devredilir.

Geçici Madde 2 - 6409, 6610, 6683, 6746, 7010, 7048 sayılı kanunlara göre yapılmakta olan işler o kanunlardaki hükümler dairesinde neticelendirilir. Şu kadar ki, bütçelerle verilmiş olan tahsisat bu işlerin neticelendirilmesine kifayet etmediği takdirde bu kanunla tesis edilen fondan lüzumlu miktarları İmar ve İskan Vekaleti tefrik edebilir.

Geçici Madde 3 - 1959 Mali yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin İmar ve İskan Vekaleti kısmının 421 inci faslı ile aynı cetvelin Toprak ve İskan İşleri Umum Müdürlüğü kısmının 425 inci faslının 50 nci madde- sinde tabii afetler için konulmuş tahsisatları bu kanunla teşkil edilen fona devretmeye Maliye Vekili mezdur.

Geçici Madde 4 - Fonun toplanma ve paraların sarf şekli talimatname ile tayin olununcaya kadar geçecek zaman zarfında tatbik olunacak esaslar Maliye ve İmar ve İskan Vekaletlerince müştereken tespit olunur.

Geçici Madde 5 - Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce vuku bulan umumi hayata müessir afetlerin vuku bulduğu yerlerde de bu kanun hükümlerini tatbik İcra Vekilleri Heyeti salahiyetlidir.

Geçici Madde 6 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) Bu kanunun yayımı tarihinden önce afet bölgelerinde, afetten zarar görenlere Türkiye Emlak Kredi Bankasının kendi kaynaklarından yapılan ikrazat ile, adı geçen bankanın yine kendi kaynaklarından inşa ederek borçlandırma suretiyle afetzedelere tahsis ettiği konutların maliyet bedelleri ve bu kanunun yayımı tarihine kadar bu hesaplara tahakkuk ettirip, henüz tahsil edemediği faiz, masraf ve anaparadan ibaret borç bakiyesi ve halen tahsis edemediği konutların maliyet bedelleri bu kanunla teşkil olunan fondan karşılanır.

Fona intikal eden şahıs borçları içindeki faizler kaldırılarak faizsiz borç üzerinden yapılacak borçlandırmalar, vade ve tahsil işleriyle ilişkin uygulamalar 40 ıncı maddeye göre yürütülür.

Ancak, Türkiye Emlak Kredi Bankasının bu alacaklarının fon hesabından tasfiye edilebilmesi ve afetzedelerden zarar görenlerin 40 ıncı madde hükmünden faydalanabilmeleri için, zarar gören kimselerin:

1. O yerde, afetin vukuu tarihinde meskene malik olması ve bu meskenin afet dolayısıyla oturulmaz bir hale gelmiş bulunması,
2. Türkiye Emlak Kredi Bankasının borç verdiği bu paralarla yapılan veya bankanın yaptırarak tahsis ettiği veya edeceği binanın mesken olarak yapılmış olması, şarttır.

Yukarıdaki esaslara göre fondan karşılanacak borçlar kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden takvim yılından itibaren 15 yıl içinde fonun mali imkanlarına uygun taksitlerle ve yüzde 5 faizle birlikte İmar ve İskan Bakanlığınca, Türkiye Emlak Kredi Bankasına ödenir.

Geçici Madde 7 - (Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.) Bu kanunun çeşitli maddelerinde düzenlenmesi öngörülen yönetmelikler hazırlanuncaya kadar mevcut yönetmeliklerin bu kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 8 - (Ek: 4/4/1985 - 3177/3 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce borçlanma işlemleri tamamlanmadan kullanılan binaların hak sahiplerinin; borçlanması gereken tarih ile borçlandığı tarih arasındaki gecikmiş taksitleri, geri kalan borçlanma yıllarında ödeyeceği taksit sayısına eşit olarak bölünmek sureti ile ilave edilir. Ancak, geri kalan borçlanma süresi 5 yıldan az ise bu süre 5 yıla çıkarılır.

Borçlandırma işlemleri bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde maliyet bedeli üzerinden tamamlanır.

Bir yıl içerisinde borçlanma işlemini tamamlamayanlar kullandıkları konutlardan tahliye ettirilir ve kullandıkları süre için Valilikçe tespit ettirilecek emsal kira bedeli kendilerinden tahsil edilerek Fon'a gelir kaydedilir.

Geçici Madde 9 - (Ek: 4/4/1985 - 3177/3 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce afet nedeniyle yaptırılmış binalara hak sahibi olmadığı halde yerleştirilmiş bulunan ve halen mülkiyeti üzerlerine devir edilmemiş olanlara, oturdukları binalar, rayiç bedeli karşılığında devredilir. Bu bedelin bir yıl içinde defaten veya en çok 4 taksitte Fon'a yatırılması şarttır.

Geçici Madde 10 - (Ek: 4/4/1985 - 3177/3 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce borçlandığı halde binasını devir almayanlara Bakanlıkça mahallinde yaptırılacak duyuru ile 2 ay süre tanınır. Bu süre içinde binasını teslim almayanların hak sahipliği kendiliğinden sona erer. Teslim alanlar için geçici 8 inci madde hükümleri uygulanır. Teslim alınmayan binalar 31 inci maddeye göre yeniden değerlendirilir.

Geçici Madde 11 - (Ek: 4/4/1985 - 3177/3 md.) Afetten zarar gören veya zarar görmesi muhtemel bulunanlardan çeşitli nedenlerle hak sahibi olamayanlara bir defaya mahsus olmak üzere Bakanlıkça mahallinde yapılacak duyuru tarihinden itibaren 3 ay içinde başvurulara rayiç bedel üzerinden satış yapılır.

Valiliklerce yapılacak satış işleminde fazla müracaat halinde gerektiğinde kura usulüne başvurulur.

Geçici Madde 12 - (Ek: 28.08.1992-3838/17 md.) Mart 1992 tarihinde Erzincan, Gümüşhane ve Tunceli İllerinde Vuku Bulan Deprem Afetine İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Kanun kapsamına giren yörelerde köy yerleşim birimlerindeki orta hasarlı konutlar ile merkez ve ilçe mahallelerindeki betonarme olmayan konutların hak sahiplerine kendilerinin isteği halinde ve orta hasarlı konutlarını yıkıp yeniden yapmak koşuluyla Kanunun öngördüğü borçlandırma usulleri çerçevesinde ve bir defaya mahsus olmak üzere 65 milyon lira kredi verilir.

Geçici Madde 13 – (1.09.1999- 574 KHK 23.05.2000-598 ve 599 KHK) 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde vuku bulan depremler dolayısıyla genel hayata etkili afete maruz bölgede yer alan illerde afete maruz kalanların, hasar tespiti ve hak sahipliği işlemlerine dair esas ve usullerinin belirlenmesi ile geçici ve kesin iskanlarının temini amacıyla yeni yerleşim alanlarının tespiti ve prefabrik veya kalıcı konutların, kamu yapıları ve tesislerinin inşaat ve esaslı onarım işlerinin yapımı için her türlü alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hakları tesis etmede ve taşıma işlerinde Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yetkilidir.

Ancak, Milli Savunma Bakanlığının inşaat, milli ve Nato altyapı hizmetleri ile Ulaştırma Bakanlığına bağlı genel müdürlüklere kanunlar ile yapım yetkisi verilmiş olan özel ihtisas işleri birinci fıkra hükümlerine tabi değildir.

Gerçek ve tüzel kişiler, deprem bölgesindeki konut ve işyerleri ihtiyacını karşılamak ve hibe edilmek üzere Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca gösterilecek yerlerde ve bu Bakanlıkça belirlenecek tip projelere uygun konut yapabilir veya yaptırabilir. Ayrıca gerçek ve tüzel kişiler deprem bölgesinde okul, hastane, sağlık ocağı ve benzeri sosyal alt yapı ihtiyacını karşılamak ve hibe edilmek üzere ilgili bakanlık ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca gösterilecek ve onaylanacak projelere uygun olarak yapı yapabilir veya yaptırabilirler.

Bu kapsamda yapılacak işler ile 1999 yılı yatırım programı gereğince afet bölgesinde yapılacak işler; 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescil hükümlerine ve 3194 sayılı İmar Kanununun plan ve parselasyon ile ilgili işlemlerindeki askı, ilan, itirazlara dair sürelerle ilişkin hükümlere tabi değildir.

Geçici Madde 14 – (1.09.1999- 574 KHK) Afetzedelerin yerleşmelerini çok hızlı bir şekilde sağlayabilmek amacıyla; araştırma, sondaj, imalat, prototip imalat, keşif, etüt, harita, plan, proje, müşavirlik, kontrollük, ve benzeri her türlü hizmetleri müşavirlik firmaları vasıtasıyla yaptırmaya Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yetkilidir.

Geçici Madde 15 – (1.09.1999- 574 KHK 17.01.2000-589 KHK) Türk Ticaret Kanununa ve Vergi Usul Kanununa göre tutulması ve tasdiki zorunlu defterleri ile kullanmak mecburiyetinde bulunduğu belgelerini 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde vuku bulan depremler nedeni ile kaybeden mükellefler, durumu öğrendiği tarihten itibaren 2 ay içinde yetkili mahkemelerden kendisine bir belge verilmesini isteyebilir. Mahkeme gerekli gördüğü delillerin toplanmasını da emredebilir. Böyle bir belge almamış olan mükellef, defterlerini ve belgelerini ibrazdan kaçırmış sayılır. Ancak tabii afete uğrayan yerlerde bulunan mükellefin il veya ilçe idare kurullarından defter ve belgelerinin zayı olduğuna ilişkin olarak alacağı belge de yetkili mahkemeden alınmış belge hükmündedir.

Geçici Madde 16 – (30.09.1999 – 577 KHK 22.11.1999-582KHK) 17 Ağustos 1999 tarihinde vuku bulan deprem dolayısıyla genel hayata etkili afete maruz bölgelerde yer alan illerde afete maruz kalan Türk Silahlı Kuvvetlerin kullanımındaki yapı ve tesisler ve oturdukları kamu konutları hasara uğrayan personeli ile birlik, karargah ve tesislerin konuş yeri değişikliği sebebiyle atanan personelin geçici ve kesin iskan ihtiyacının karşılanması amacıyla yapılacak tesislerin; hasar tespiti, deprem bölgesinde veya zorunlu hallerde başka bir bölgede yeniden inşası ve esaslı onarım işlerinin yapımı ve tesislerin işletilmesine ve tefrişine yönelik her türlü alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hakları tesis etmede ve taşıma işlerinde Milli Savunma ve İçişleri Bakanlıkları yetkilidir.

Deprem nedeniyle hasar gören bu yapı ve tesislerin bir an önce inşası ve esaslı onarımının sağlanması amacıyla; araştırma, imalat, prototip imalat, keşif, etüt, harita, plan, proje, müşavirlik, kontrollük ve benzeri her türlü hizmetleri müşavirlik firmaları vasıtasıyla yaptırmaya Milli Savunma ve İçişleri Bakanlıkları yetkilidir.

Bu kapsamda yapılacak işler ile 1999 yılı yatırım programı gereğince afet bölgesinde yapılacak işler; 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescil hükümlerine ve 3194 sayılı İmar

Kanununun plan ve parselasyon ile ilgili işlemlerindeki askı, ilan, itirazlara dair sürelerle ilişkin hükümlerine tabi değildir.

Geçici Madde 17- (13.10.1999- 580 KHK) 17 Ağustos 1999 tarihinde vuku bulan deprem dolayısıyla genel hayata etkili afete maruz bölgede yer alan illerde afete maruz kalanlardan bu Kanun kapsamında hak sahibi olanlar ile doğal afet nedeniyle ; ikamet ettiği konutu hasara uğrayan veya eşinin ya da birinci derecede yakınıni kaybeden kişilerden bu durumları il valiliklerince verilecek belgelerle tevsik edilenlerin konut ihtiyacını karşılamak ve bunlara hibe edilmek üzere, Maliye Bakanlığınca, Bayındırlık ve İskan Bakanlığına tahsis edilmiş olan hazine arazi ve arsaları üzerinde gerçek ve tüzel kişiler tarafından konut yapılmasına izin verilebilir. Ancak tahsis edilen hazine arazi ve arsalarının devir ve temlikine ilişkin işlemler, konutların afetzedelere teslim edildiği tarihte yapılır. Bu şekilde konut sahibi olacak hak sahiplerine ayrıca bu Kanun hükümlerine göre konut veya konut kredisi verilmez.

Geçici Madde 18- (13.10.1999- 580 KHK 19.04.2001-4649) 17 Ağustos 1999 tarihinde vuku bulan deprem nedeniyle hizmet bina ve tesislerinin tamamen tahrip olması sonucunda başka bölgelere nakledilen kamu personeline, Başbakan onayı ile belirlenecek miktarda ve onsekiz ayı geçmemek üzere geçici barınma yardımı yapılır. Bu yardım için gerekli kaynak, 23/7/1995 tarihli 4123 sayılı Kanunun 5 inci maddesi kapsamında sağlanır.

Geçici Madde 19- (13.10.1999- 580 KHK 23.05.2000-598 KHK 19.04.2001-4649) 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde vuku bulan depremlerin yol açtığı hasarların giderilmesi amacıyla Dünya Bankası, Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası, Avrupa Yatırım Bankası ve benzeri uluslararası finans kuruluşlarından sağlanacak olan dış kredi ve hibelerle finanse edilecek geçici 13 ve 14 üncü maddeler kapsamındaki tüm işler Başbakanlık tarafından koordine edilir ve Başbakanlıkça görevlendirilen bir kurum veya kuruluş tarafından yürütülür

Geçici Madde 20- (13.10.1999- 580 KHK) Geçici 19 uncu madde kapsamında sağlanacak dış kredi ve hibelerle finanse edilecek projelerin uygulanması dolayısıyla taşınmaz malların alım, satım, ipotek, tapu-kadastro işlemleri, satın alınacak yahut yeniden inşa edilecek veya onarılacak taşınır veya taşınmaz mallarla ilgili ihale, sözleşme, ruhsatname ve sair işlemler, yapım işleri ve alt yapı ile ilgili her türlü belediye işlemleri ve bu uygulamalardan faydalanacakların verecekleri her türlü vergi, resim, katkı payı ve harçtan muaftır. Söz konusu projeler kapsamında bulunan her türlü yapı malzemesi, makine (kamu kuruluşları için alınacak iş ve yapı makineleri dahil), motorlu taşıt, araç, gereç,alet, edevat, cihaz ve yedek parça ithal edilebilir veya ettirilebilir. İthal edilen bu mallar gümrük vergisi ve bu vergi ile birlikte alınan her türlü vergi, resim, harç, fon ve diğer mali mükellefiyetlerden muaftır.

Geçici Madde 21- (23.05.2000-597 KHK) 17/8/1999 ve 12/11/1999 tarihlerinde meydana gelen depremler nedeniyle yıkılan veya ağır ve orta derecede hasar gören %70 seviyesinde tamamlanmış konut kooperatiflerinin üyelerine yalnız bir kooperatif ve bir tek üyelik için hak sahipliği tanınır.

Hak sahiplerinin tespitinde, kooperatif yönetim kurullarınca hazırlanmış ve imza altına alınmış olan noterden onaylı en son üye isim listesi esas alınır. Bu üyelik, 29 uncu maddeye göre hak sahibi kabul edildikten sonra kredi borcu ödeninceye kadar değiştirilemez veya bu hak başkasına devredilemez.

Konut kooperatiflerinin inşaat seviyelerinin tespiti, aşağıdaki sıralamaya göre;

1. Kredi kullanılan kuruluşların teknik elemanlarınca hazırlanan en son ekspertiz raporundan,
2. Kredi kullanılmamışsa belediyelerin vizelerinden,
3. İnşaat ihale yolu ile yapılıyorsa hak ediş raporlarından,
4. Bunların dışında, kullanılan ve fiş, fatura gibi belgeler ile belgelendirilen malzemelerden,

tespit olunur.

Bitmiş, fakat iskan edilmeyen kooperatif binalarından yıkılan veya ağır hasar görenlere bir üyelik hakkı için 6 milyar lira kredi verilir. İnşaat seviyelerine göre belirlenecek kredi miktarı; %70 ila %100 arasında değişen inşaat seviyesi yüzdesi ile kredi üst limiti olan 6 milyar liranın çarpımı ile bulunur.

Bitmiş, fakat iskan edilmeyen kooperatif binalarından orta hasar görenlere bir üyelik hakkı için 2 milyar lira kredi verilir. İnşaat seviyelerine göre belirlenecek kredi miktarı; %70 ila %100 arasında değişen inşaat seviyesi yüzdesi ile kredi üst limiti olan 2 milyar liranın çarpımı ile bulunur.

Üyeler, olağan veya olağanüstü genel kurul kararı ile yönetim kurullarına kredi kullanma, kredi ile yapılacak iş ve işlemleri yapma ve yürütme konularında yetki verirler.

Konut kooperatifi üyesi hak sahiplerinden; konutları yıkılan veya ağır ve orta derecede hasar görenlere yukarıda belirtilen yardımlar dışında başka bir yardım yapılmaz.

Yönetim kurulu üyeleri, bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre yapacakları iş ve işlemlerde Devlet memurları gibi sorumlu tutulur.

Geçici Madde 22- (23.05.2000-598 KHK) 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde vuku bulan depremler nedeniyle hak sahiplerinin kesin iskanlarının sağlanması için yeni yerleşim alanlarında yapılacak kalıcı konutların, alan içi ve alan dışı alt yapı tesislerini oluşturacak karayolu, demiryolu, su, elektrik, doğalgaz ve kanalizasyon tesisleri için gerekli olan alanların kamulaştırılması ve irtifak hakkı tesisi Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca bu Kanunun ilgili hükümlerine göre ve bedeli Afetler Fonundan karşılanmak üzere öncelikle yapılır.

Madde 52 - Bu kanun neşri tarihinde mer'iyete girer.

Madde 53 - Bu kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.